

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

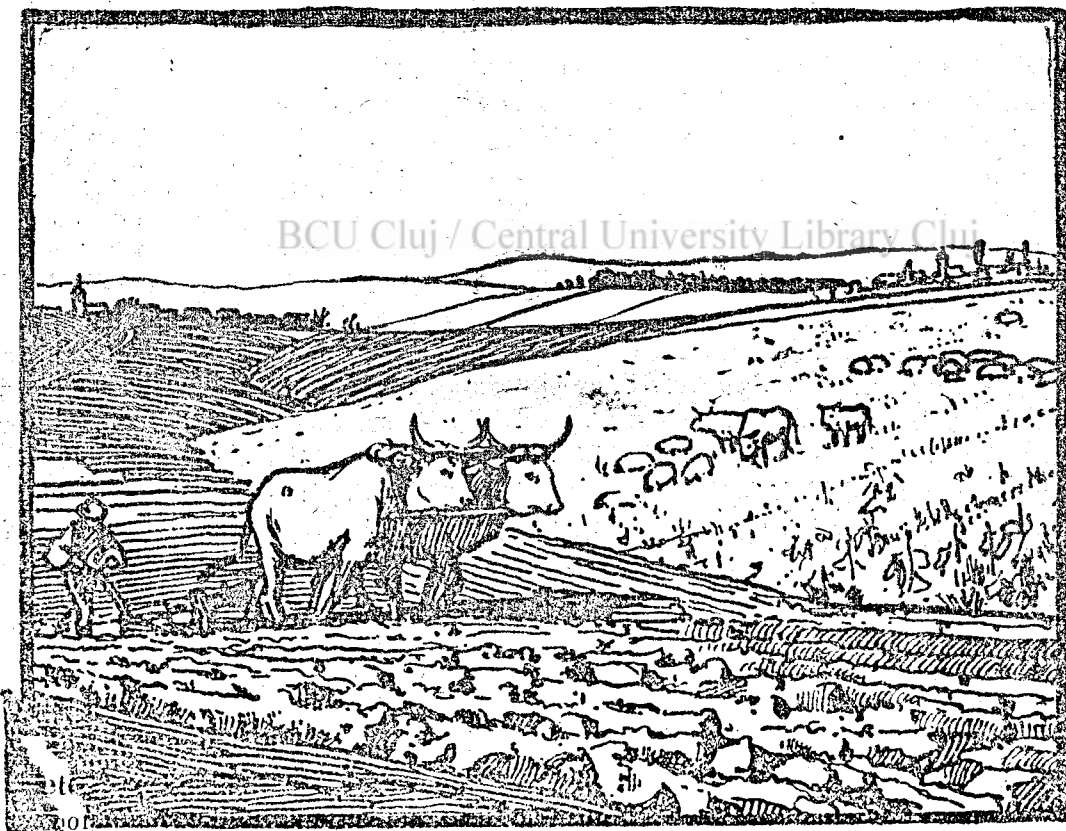
Előfizetési árak:
 Éves évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Öntözés és trágyázás — szántással!

A hosszú őszi tanulságai mellett nem mehe-
 nek el megállás nélkül. Ha az ember ezen az
 szán különböző vidékek falvait meglátogatta.
 a szántatlan tarlókon a sarat. Ezek az elhanya-
 golt földek mutatják, hogy gazdáink között na-
 gyon nehezen gyökeresednek meg a jó szokások.

...kes tapasztalatokat szerezhette arról, hogy
 gazdálkodnak helyesen és okos módon, és hol
 a gazdák?
 Sok vidéken csaknem minden község határa
 van teljesen szántva. A gazdák őszi szántást
 végeznek, azokon a földeken is ahova tavasszal
 szántatlan maradt a haszontalan talaj, és lerongyolódo-
 t, didergő marhák tapossák

Mutatják, hogy még ma is nagyon kevesen ér-
 kelik az őszi szántást. Pedig ez olyan művelet,
 ami nélkül haladó gazda nem élhet meg.

Miért fontos az őszi szántás?

Azért, mert őszi szántás után a talaj felső
 rétege télen át elmálik és sok tápanyag jut a
 növények által felvehető állapotba. Ezenkívül a

megszántott föld vízgyűjtő képessége megnövekszik és az őszi szántás után nagy tartalék vízkészlet marad a szántóföldön. *Erdély éghajlata alatt különösen fontos, hogy tavasszal megfelelő mennyiségű víz legyen a földben, mert Erdély éghajlata tavasszal rendszeren száraz.* Sokan megállapíthatták, hogy őszi szántásban a kukorica a legrosszabb években is beérik azért, mert gyorsabban fejlődik, mint az olyan földeken, ahol csak tavasszal szántanak kukorica alá. De a szalmás gabonafélék fejlődésében is meg lehet állapítani, hogy az őszi szántásnak nagy haszna van. Például, ha csak a gabonaneműek magvának csírázását figyeljük, azt látjuk, hogy őszi szántásban már néhány nap alatt kicsíráznak a tavasszal vetett szalmás gabonák, tavaszi szántásban pedig hetekig csírázatlanul maradnak a földben. Szinte lehetetlenség felsorolni azt a sokféle előnyt, ami az őszi szántással jár.

Hogy az őszi szántásnak milyen nagy előnye van a tavaszi szántással szemben, újlag megerősítik azok az érdekes kutatások, amiket legújabbán végeztek arra nézve, hogy a talaj hogyan fogja fel a párárt? Általánosságban azt szokták mondani, hogy talajporhanyítás (tehát szántás, boronálás, kapálás) azért jelent öntözést, mert megbontjuk a talaj felső részén levő, ugynevezett *hajszálcöveket*. Ezeken át mint a lámpabélben a petróleum, száll fel a víz a föld rétegéből. Ha megbontjuk a felső részt, a víz nem párolog el a talajból, tehát a növények használják föl. Mint jeleztük, a legújabb kutatások lényegesen módosítják ezt a felfogást, mert nemcsak a nedvesség megtartását tulajdonítják a szántásnak, hanem a talaj párafelfogó képességének növelését is. A talaj ugyanis a levegőből tapadás útján, nagy mennyiségű vizet tud lekötöni. Franciaországban végzett kísérletek szerint tapadás útján katasztrális holdankint, naponként 7—8 köbméter vizet köt le a talaj. Ezt a vizet tisztán a levegő páratartalmából nyeri, *tehát nem eső és nem harmat útján jut a víz a talajba.* Ha a talaj felszínének felületi nagyságát növeljük,

amire legjobb mód a *kapálás, boronálás* és a *szántás*, a talaj párafelfogó képessége is nő. Végül, tehát, hogy kapálás és boronálás alkalmával nemcsak a talaj felszínének káros hajszálcöveességét bontjuk meg, hanem elősegítjük a talaj párafelfogó képességét, vagyis könnyebbé tesszük, hogy a talaj tapadás útján vizet vegyen fel a levegőből.

Nagyon érdekes, hogy a régiek tisztában voltak azzal, hogy a levegőből tapadás útján nagy mennyiségű vizet lehet nyerni. Krim félszigeten, a Theodosia magaslaton tizenhárom tört kőből épített kőrakást találtak. A kőrakások alapterülete 30×20 méter volt, magasságuk pedig 10 méter. A kőrakásoktól égetett agyagesövek vezettek 114 kuthoz. A kutak naponta 720 köbméter vizet szolgáltatottak. Így hasznosították 2000 év előtt a levegő páratartalmát. Ezt a vízművet a háboru előtt helyre akarták állítani azonban a háboru és az oroszországi események miatt a terv kivételére egyelőre késik. A franciák különben hozzáfogtak ilyen légikutak építéséhez. Montpellier közelében kőből és betonból építményt készítettek a levegő párájának hasznosítására.

Az újabb kutatások alapján tehát még értékesebb és általánosabb jelentőséget nyer az *őszi szántás, boronálás* és a *kapálás* vagyis az összes talajporhanyító műveletek rendkívül hasznosak. A haladó, nyugati gazdák ezt tételbe foglalták és így fejezték ki:

Két talaj porhanyítása egy öntözéssel ér fel.

Cikkünk befejezése előtt dicsérjük meg azokat, akik elvégezték az őszi szántást és figyelmeztetjük a maradi gazdákat, hogy ne hagyják szántóföldjeiket össze szántatlanul. A jószág ilyenkor már úgy sem kap a földeken élelmet, a talaj összetaposásával jövő évi élelmet, a szalma és polyva termést és az abrak megtermését veszélyezteti. Használja fel tehát mindenki az alkalmas napokat, amikkel a szép ősztől ajándékozott meg és szántsa fel minden talpalatnyi helyét.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

Nyugodt lélekkel.

Ujra háborus hírek zavarják föl az emberiség nyugalmát. Szerbia megtorlást kíván királyának megöléséért. Ez érthető igyekezet volna, de nem kis meglepetést keltett a világ közvéleményében, hogy a merényletért Magyarországot okolja, a keresett megtorlást Magyarországon akarja végrehajtani.

Némi megnyugvást kelt az ügy alakulására nézve, hogy a vádakban nem a sértett fél fog bíraskodni, hanem elfogulatlan vagy kevésbé elfogult tényezők. Szerbia ugyanis vádjait Genfben a Népszövetség elé terjesztette. Itt a nagyhatalmak kiküldötteinek alkalmuk lesz a valóságot megállapítani s a beadvány tulásainak mérésével a helyzet elmérgesedésének elejét venni. A harag rossz tanácsadó. Szerbiát jóakarói bizonyosan visszatartják attól, hogy túlfűtött indulatában oktalanságot kövessen el.

Háboru tehát nem lesz abból a kardesörte-tésből, amellyel Szerbia Magyarországot megfélemlíteni törekszik. Egyébként is tudjuk, hogy tél küszöbe nem alkalmas a háborus tűz fellobbantására. A nagy háboru idején is így november végén rendszerint megszűnt vagy alábbhagyott a harci tevékenység, mert az embernél sokkal hatalmasabb ellenség: a természet éppen elég nehézséget és szenvedést zúdított a küzdő felek nyakába.

A viharfelhők elmúltak, mi tehát kissé elgondolkozhatunk Szerbia eljárásán. Micsoda féktelen gyűlölködés Magyarország ellen! Mekkora erőfeszítés, hogy a magyar nemzetet a király-

gyilkosságba belekeverjék s ezzel jóhírnövét a világ közvéleménye előtt meghurcolják.

Ezzel szemben mit tesz Magyarország? A fajtestvéri érzés büszkeségével kell megállapítanunk, hogy méltósággal, nyugalommal áll a támadások gonosz hullámverésében. Vizsgálatot követelt Szerbia? Magyarország is azt követeli! A merénylők és gyilkosok üldözését akarja elérni Szerbia? Magyarország önérzetesen kiáltotta oda, hogy csak tessék vizsgálatok tárgyává tenni, melyik országban szoktak gyilkosságokkal elintézni politikai vitákat? Magyarország ezeréves történetében nem fognak orgyilkos merényletekre akadni, mert Magyarország mind belső, mind külső harcait becsületes nyíltsággal vivta meg.

Valóban csak az ártatlanul meghurcolt ember tud olyan lelki nyugalommal és emelkedett érzéssel állni bírái előtt, mint ahogyan magyar testvéreink a közelmúlt napokon állottak a fogvicsorgatások és káromlások özönében a világ ítélő széke előtt.

Különben a magunk példájából is eléggé ismerjük ezt a helyzetet! Hányszor kell nekünk is gyanúsításokat, méltatlan vádakot szenvednünk! Sajnos, a mi sérelmeinkben legtöbbször maguk a sértő felek ítélkeznek, a mi elégtételünk többször elvész a politikai szenvedélyek tombolásában.

A megpróbáltatások fergetegében a mi bizalmunk is legyen a mi igazságunk és ártatlanságunk tudata!

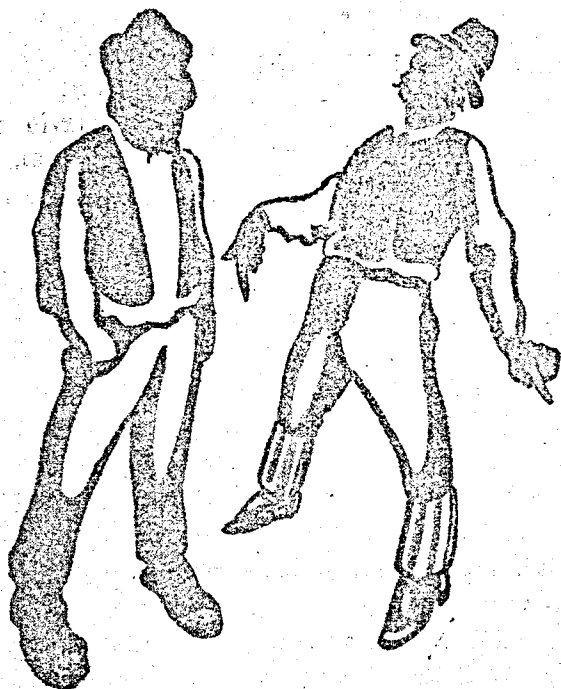
Külföld.

Németország hadi ereje. Pétain tábornok, a francia vezérkar főnöke érdekes jelentést tett a francia kormányának Németország katonai erejéről. E szerint a jelentés szerint Németország ma négy millió hatszázezer főnyi hadsereget tudna kiállítani, a jövő évre pedig teljesen kiépül a német hadi szervezet s erősebb lesz mint volt 1914-ben, a világháboru idején. A jelen

téshez hozzátartozik az is, hogy csaknem három ezer jól képzett repülő vezető is van Németországban, úgy, hogy az ország felszerelése ezen a téren is elsőrendű. Ezek a megállapítások erős izgalmat okoztak a francia közvéleményben, amely állandóan német támadásoktól tart, holott Hitler — már több hasonló nyilatkozatával egyezően — most is kijelentette, hogy Németország békeességben kíván élni az egész világgal s különösen Franciaországgal, mert sem-

mi értelme és célja nincs annak, hogy minden 20—30 évben vérözön folyjon egy olyan kis területért, mint Elzász-Lotharingia.

Schussnig Rómában. Gömbös magyar miniszterelnök után az osztrák kancellár látogatott el Mussolininhoz s részesült ugyanolyan meleg és baráti fogadtatásban. Ez a látogatás s az annak keretében folytatott tárgyalások tulajdonképpen a magyar miniszterelnök és Mussolini tárgyalásait fejezték be. Ez kifejezésre jutott mind a Mussolini,

Dani bá' a boltban.

Boltos uram nekem
csak a SCHMOLLÉT adja!
Mit kimérve kínál,
akár megtartha'ja.
Tastem lelke n
eg ként nem kívánja,
velük protestál ellen
a csizmám is, lássa.
Ilyen hát a vége,
lássa szomszéd, hogy járt
mondtam csak dobozban
vegye a SCHMOLLPASTÁT!

Ha nekem hitt volna
és a SCHMOLLPASTÁ-nak
nem von tátott szája
éhes eszím j'nak.
A bőrt a rossz kenőcs
nem védi de rágja.
máskor hallgasson rám
nem romlik esz' mája.
Nézze a csizmámat,
SCHMOLLPASTA megvédté,
napmelegnek, sár, esőnek
fittyet néhányk vélo.

mind a Schussnig hivatalos nyilatkozataiban. Ezek szerint a hármass megegyezést létesített államok gazdasági és politikai együttműködése még az eddiginél is erősebb, de nyitva áll minden más állam előtt is. Különösen Franciaországban kísérték élénk figyelemmel a római látogatásokat s azok alapján megállapították, hogy a hármass megegyezés immár nagy jelentőségű tényezője az európai politikának, amelyet komolyan számba kell venni.

Különben köztelebbről, valószínűleg december folyamán, Laval francia külügyminiszter is Rómába utazik, hogy megkezdje a Barthou tragikus halála által megakadályozott terv az olasz-francia közeledés megvalósítását. A francia felfogás szerint ebben a tekintetben tisztába kell lenni azzal, hogy Olaszország nem fogja feláldozni Magyarország érdekeit ennél a tárgyalásnál.

Magyarország közvetít. A francia és részben az angol újságok Magyarországtól várják a közvetítést Olaszország és Németország között. Szerintük Magyarország jó viszonyban van a másik két országgal, de jó viszonyban van Ausztriával is mert Németország és Olaszország között csak Ausztria önállósága az egyetlen vitás kérdés, ebben legsikeresebben Magyarország közvetíthet, különösen most, amikor legalább is a Pápen bécsi német követ múlt számunkban közölt nyilatkozata szerint. Németország lemondott az osztrák csatlakozás erőltetéséről.

Ujabb leszerelési tárgyalás. Henderson, a nemzetközi leszerelési bizottság elnöke, decemberre megint összehívta a leszerelési bizottságot s egyidejűleg nyilatkozott a sajtó képviselőinek, kifejezve azt a reménységet, hogy a bizottság munkája most több eredménnyel fog

járni, mint eddig. Ezzel egyidejűleg jutott azonban nyilvánosságra, hogy Anglia, Amerika és Japán nem tudtak megegyezni a tengeri haderők korlátozásáról kötött megállapodás meghosszabbításának feltételeiben s hogy az évek óta háborút folytató két délamerikai állam: Bolivia és Uruguay között, az utóbbi nem fogadta el a Népszövetség közvetítését a háborúra okot adó határviita kérdésében.

A szöke színész nő halálának rejtélye. Erről közösen rendkívül érdekes cikket a Délibáb legújabb száma, amely száz oldal torjedelemben és pompás tartalommal jelent meg. Illusztrált budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, romek színházi beszámolókat, tizenhat oldalas filmrovatot, egy felvonásos színdarabot, folytatásos regényt, tréfákat, plotykákat és kulisszatitkokat talál az olvasó a népszerű színházi hetilapban.

Belpolitikai hírek

Előtérbe került a Skoda-ügy. A Skoda-féle fegyverszállítási botrány hullámai újra kavarognak. A parlamenti bizottság megállapítása szerint különböző címen milliós sápokot fizettek ki az üzlettel kapcsolatban. Bukaresti újságok szerint a Skoda-féle fegyverszállítási botrányral kapcsolatban kétezer millió lej kár érte a román államot. Tekintettel arra, hogy a Skoda-féle szerződés nemzetipárti kormányzás alatt történt, Maniuék a Skoda bizottság megállapításai ellen erélyesen tiltakoznak. A parlament legközelebbi ülésai tehát nagyon mozgalmasnak ígérkeznek, mert sor kerül a Skoda-féle ügy tárgyalására is.

Tisztújító közgyűlést tartott a radnai Magyar Párt. Az arad-megyei Radna községben az Országos Magyar Párt helyi tagozata tisztújító közgyűlést tartott. A gyűlésen dr. Paretz Béla elnök beszédet tartott a kisebbségi helyzetéről. Ezután Lócs Rezső és Szuchy Pál tartottak beszédet és előadást. A tisztikar megválasztása egyhangu lelkesedéssel történt.

Nagy botrány volt a szolnok-dobokamegyei tanács beiktatásán. Szolnok-Doboka megye választott tanácsát összehívták az alakuló gyűlés megtartása céljából. A korelnök megválasztása alkalmával nagy botrány tört ki. A nemzetipárti és liberális párti tanácstagok verekedni kezdtek, mire a prefektus rendőrséget és egy század katonát kért a rend helyreállítására. Közben a verekedő megyei tanácsosok széteszlottak és nem lehetett megtartani az alakuló közgyűlést.

Mihalache támad. A nemzeti parasztpárt regáti csoportjának vezére, Mihalache kijelentette, hogy a Skoda-féle fegyverszállítási ügygel kapcsolatban alap nélkül vádolják a nemzeti pártot. Ezért heves támadást fog intézni a kormány ellen és meggyőződése, hogy a Skoda-féle fegyverszállítási ügy körül kavargó örvények el fogják seperni a kormányt. A nagy önbizalomról tanuskodó kijelentést a kormánypárt természetesen nem veszi komolyan. Különben a Skoda-üggyel kapcsolatban nagy bojdulás keletkezett a román nemzeti parasztpártban. Valószínűnek tartják, hogy Mihalache lemond. Ez esetben az elnöki tisztt betöltésére Maniu fogják felkérni. Allítólag Maniu tekintettel a helyzetre, vállalni fogja az elnöki tisztt.

Hírek

Nagy vihar vonult át Közép-európa felett. A meleg őszi időjárással kapcsolatban Közép-európában nyári viharokhoz hasonló fergetegek pusztítottak. A vihar Németországban, Olaszországban és Magyarországon tett nagyobb károkat. Magyarországon a Duna-Tisza közén a villám több embert agyonsújtott, vagy megsebesített. A vasut és autóbusz közlekedésben a vihar miatt Magyarország területén zavarok voltak.

Nagy jövedelmet ért el a vasut a menetdíjak esőkköntése révén. A vasuti jegyek árának esőkköntése és a hétvégi jegyek bevezetése következtében az utasok száma a vonatokon megszapordott. Ez meglátszik a vasut bevételeinek a mérlegén. A tavalyihoz képest a vasut egy évi bővő-

tele háromszáztizennyolc millió lejjel emelkedett. A jegyek árának leszállítása tehát minden tekintetben hasznos volt.

Tudnivalók a konverzió végrehajtásával kapcsolatban. A konverziós adósoknál csak a leszállított összeget lehet perelni. A kamat minden esetben a tőke tartozéka és így az is konverzió alá esik. Amennyiben a hitelező elutasítja a konverziós adós ajánlatát, az adós tíz év alatt kell, hogy megfizesse tartozását évi egy százalékos kamattal. Ebben az esetben december hó 15-én kell az első részletet kifizetni. Ha bármilyen ok miatt a hitelező nem fogadná el a részletfizetést, a pénzt az adóhivatalban vagy a pénzügyigazgatóságnál letétbe kell helyezni. Erről azonban feltétlenül ajánlott levélben kell értesíteni a hitelezőt.

Bezárták Szilágy- és Szatmár-megye sváb falvaiban a magyar- és román nyelvű felekezeti iskolákat. A sokat hangoztatott tanszabadságnak ellenkezőjét kellett tapasztalniok a Szatmár- és Szilágy megyei iskolafentartóknak. Tudvalevőleg a sváb községekben van német és magyar tagozat. A szülőknek írásbeli nyilatkozatot kellett tenniük beiratáskor, hogy gyermekeik anyanyelve magyar és magyarul óhajtják gyermekeiket taníttatni s csak ilyen feltételek mellett írták be gyermekeiket a felekezeti iskolába. Bőven nyílik alkalom a sváb érzelmi szülőknek, gyermekeiket német iskolába járatni: ám ez sem volt elég. 1934-35-iki tanév elején miniszteri rendelet érkezett, melynek értelmében sváb falvakban csak német vagy román nyelven lehet tanítani. Az egyháztanácsok nem haboztak, bevezették hol a román, hol pedig megmaradtak a ma-

gyar tanítási nyelv mellett, t. i. gyermekeik nem értenek német nyelven. Mint villám esapott a felekezeti iskolákra a miniszteri rendelet, mely a helybeli csendőrségek útján elrendelte az iskolák rögtöni bezárását. Hogy magyar tannyelvű iskolákat bezártak, azon a sok hasonló példán nem csodálkozunk, hiszen az Anghelescu-féle kulturzónán van, de hogy Romániában románul sem lehet tanítani, értelmetlen előttünk. Az illetékes iskolafenntartók megtették a szükséges intézkedéseket, hogy gyermekeik ne maradjanak oktatás nélkül a tél folyamán.

Halálra ítélték Matuskát. A biatorbágyi merénylet tettesét, Matuska Szilvesztert kötél általi halálra ítélte a budapesti törvényszék. Az ítélet indoklásában ki van fejtve, hogy Matuska huszonkét rendbeli gyilkosságot és tizennégy rendbeli gyilkossági kísérletet követett el. Matuskát az ítélet után vissza fogják szállítani Ausztriába, hogy ott büntetését leülje. Azután kerül sor annak a kérdésnek az eldöntésére, hogy felakaszthatják-e Magyarországon, mivel Ausztria területén fogták el, ahol a tett elkövetése idejében nem volt halálbüntetés.

Különös adóvégrehajtás. A biharmegyei Szalárdon különös végrehajtási eset történt. Dulácsi István, tekintélyes gazdálkodó lakásán foglalást eszközöltek adó tartozás miatt. Minthogy a gazda többszöri felszólításra sem fizette ki tartozását, árverezést tüztek ki ellene. Az árverés alkalmával Dulácsi nem volt ott, hon és házának ajtajai le voltak zárva. A hatóság emberei erre nem sokat gondolkodtak, hanem leszedték a ház fedeléről a cserepeket és a község házára szállították adó tartozás fejében.

Nagy tűzvész pusztított a kolozsmegyei Laposnyán. Kolozsvár közelében, Laposnyán nagy tűzvész volt. A kis havasi faluban egyik gazda háza kigyulladt és a tűz rohamosan terjedt tovább. Minthogy a házak Laposnyán fából vannak építve, rövid idő alatt tizenhárom ház égett le. A kár igen nagy, mert sok állat égett el az istállókban.

Ujabb roham a vállalatok ellen. A munkaügyi minisztérium törvényjavaslatot fog rövidesen a parlament elé terjeszteni, a külföldi alkalmazottaknak belföldi munkásokkal való felváltásáról. A terv meglehetősen nyugtalanságot keltett a vállalatoknál, mert sok olyan munka van, amit belföldi munkások nem tudnak elvégezni.

Szerencsétlenség történt egy bukaresti ház építésénél. Egyik bukaresti ház építésénél az álványok összeomlása következtében súlyos szerencsétlenségek történtek. Az álványokon dolgozó munkások az utca kövezetére zuhantak. A szerencsétlenül járt munkások mind erdélyi magyarok. Máthé Géza köműves és Venczel László napszámosok meghaltak, két erdélyi származású munkás pedig súlyosan megsebesült.

A kutyafogu ember. Rejtélyes körülmények között tűnt el a kutyafogu ember és titkát csak izgalmas nyomozás után tudták megfejteni. A kutyafogu ember bűnyügeről szól M. Ditson „A Fort-streeti rejtély” című izgalmasan érdekes regénye, amelynek közlését legujabb számában kezdte meg Tolnai Világlapja. A népszerű képeslap új száma nagy terjedelemben, gazdag tartalommal jelent meg és a legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan érdekes cikket és közel száz remek képet közöl.

Jól sikerült a szászrégeni dalosünnep. A szászrégeni *Magyar Polgári Dalkör* jubileumi ünnepeisei lelkes hangulatban folytak le. A fogadása és felvonulása elmaradt, mert a rendőrség az utolsó pillanatban betiltotta a felvonulást. Így összehajtott zászlókkal egyenkint mentek a dalárdák az ünnep színhelyére. A dalosünnepélyen résztvett *Inczedy-Joksmán* Odön, az *Országos Magyar Dalosszövetség* elnöke, *Tárcaza* Bertalan szövetségi főtitkár, *Kis Béla* és *Lengyel* Rudolf. A szászrégeni *Dalkör* elnöke, *Szimonisz* László üdvözölte a dalárdákat. A diszkozyülés és a díszhangverseny a legteljesebb siker jegyében folyt le. Annyi ember jelent meg az esti díszhangversenyen, hogy a terembe a közönség nem fért be.

Ráfizetnek Csikban a tiltott pálinkafőzésre. Sokszor irtunk lapunkban, a Székelyföldön működő titkos pálinka főzésről. Közöltük, hogy ez a rossz szokás erkölcsi és anyagi romlásba kergeti a népet. Sajnos cikkeinknek, intelmeinknek, úgy látszik, nem volt meg a kellő hatásuk, mert a pénzügyőrök egyetlen esikmegyei községben, Jenőfalván a napokban huszonkilenc pálinkafőző üstöt foglaltak le. A pálinkafőzőüstök tulajdonosait 5 ezer-től 50 ezer lejig terjedő pénzbüntetéssel fogják sújtani és bezárják őket. Ime a pálinka miatt huszonkilenc család élete válik szomoruvá.

Száz millió lejes család történt az állami erdőüzemeknél. A máramarosmegyei állami erdőüzemeknél az ugynevezett Capnál nagy család történt. Több tisztviselő szabálytalan könyvelésekkel száz millió lejt sikkasztott el. A család tisztviselői ellen szigorú vizsgálatot indítottak.

Meghalt Gaspari biboros, pápai államtitkár. A római katolikus egyháznak nagy gyászja van. 83 éves korában meghalt Gaspari Péter biboros, volt pápai államtitkár. Gaspari biboros 1914-ben XV. Benedek pápa alatt lett pápai államtitkár. Ezt a nehéz és felelősségteljes tisztséget 1930-ig viselte. Fontos egyházi törvények megalkotásában elévülhetetlen érdemei vannak. Ő kezeltette meg 1929-ben az olasz állam és a Vatikán kibékítésére irányuló tárgyalásokat.

Jól fizetnek Arad megyében az adósok. Az első konverziós részlettel kapcsolatban meg lehet állapítani, hogy az adósok csak több mint háromnegyedre elegendet tett fizetési kötelezettségének. Egyes vidékeken, például Arad megyében is az adósoknak kilencven százaléka rendezte az első részletet.

Szárazpatakon nagy bajt okozott egy megveszett juhász kutya. A háromszék megyei Szárazpatakon Marthy Endre bácsnak egy szarvasra négy kutyája veszett meg. A megveszett állatok Szárazpatak község utcáin több kutyát és háziállatot összemartak. A gazdák a fertőzött állatokat elirtották, hogy nagyobb veszély elkerülését okozzák.

Vigyázzunk a gyermekekre! A Marostordamegyei Hodákon, Maros János tizenegy éves kislánya a malomárok pallóján akart megmenni. A keskeny pallón megcsúszott és olyan szerencsétlenül esett a patakba, hogy egy köve fejét széttroncsolta. A szerencsétlen kislány meghalt.

Házkutatások Udvarhely megyében. Az állampolgárok országos ellenőrzésével kapcsolatban Udvarhely megyében a hatóságok több magyar vezetőembernél és több magyar intézménynél házkutatásokat rendeztek. Házkutatást tartottak Udvarhelyen Hinléder Fels Akosnál, az Országos Magyar Párt udvarhelymegyei tagozatának elnökénél. Hinlédernél négy óra hosszúságú tartott a házkutatás. Mint-hogy Hinléder éppen Kolozsváron tartózkodott, lakását teljesen felforgatták. Ugyancsak házkutatást tartottak Szakács Zoltán bikafalvi birtokosnál és több Keresztur vidéki vezető magyar embernél. A kereszturi unitárius gimnázium szertárait is átkutatták.

Száznolc éves székely asszony. Az udvarhelymegyei Felsőboldogfalván él Szélyes Róza 108 éves öreg asszony. Szélyes Róza 1826-ban született. Huszonnégy évvel ezelőtt látása nagyon meggyengült, most azonban szemét megint megjavultak, varrni is jól tud. A 108 éves öreg asszony ma is fürgén mozog.

Felborult egy állatokat szállító teherautó. Temesvár közelében Hegyes Viktor állatkereskedő cég teherautóján állatokat szállított Temesvárra. A Temes folyó hidja leszakadt és a teherautó emberekkel, állatokkal együtt a folyóba zuhant. A gépkocsis vezetője súlyosan megsebesült, a két kisoró sebesülése könnyebb természetű. Az állatok egyrésze elpusztult, másik részük pedig azonnal le kellett vágni.

TANÍTÓ URAK! Rajz- és földrajz tanításánál nélkülözhetetlenek a bizonyultak a Minerva R.-T. Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5. (v. Brassai-u.) kiadásában megjelent és már három éve óta forgalomban levő Kovács Pál rajzpedagógus, rajztanár által tervezett, román- és magyar nyelven elkészített füzetek, melyek a modern pedagógia minden követelményeinek tökéletesen megfelelnek.

A rajzfüzetek ára darabonként 4 — Lej, a földrajzfüzetek ára 8 — Lej, a Vezérfonal ára 12 — Lej. — Ugy a Vezérfonal, mint a füzetek az ország minden jobb könyvkereskedésében kaphatók, ahol nem volnának beszerezhetőek: oda utánvétellel készséggel küld a kiadó.

Autóbusz szerencsétlenséget okozott a vaddisznó. A brassói országoton különös szerencsétlenség történt. Az autóbusz elé hirtelen egy vaddisznó került. A vezető nem tudta kikerülni a nagy állatot s az autóbusz felborult. Az utasok szerencsére csak könnyebben sebesültek meg.

Halálos szerencsétlenséget okozott a gránát. A Gyulafehérvár közelében levő Hercepe község határában Borzescu Joan és Filipescu Nicolae pásztorfiuk jószágot legeltettek a határon. Közben egy gránátra bukkantak. A fiúk a gránátot kicsikárkálva fészegetni kezdték. A gránát felrobbant és az egyik fiút azonnal megölte, a másikat pedig olyan súlyosan megsebesítette, hogy haldokolva szállították kórházba.

Olvasóink b. figyelmét e helyen is felhívjuk az országserzete ismert Heinrich Franek Söhne S. A. R., București—Brasov cég hirdetésére.

Fényes csizmát akar?

Használjon SCHMOLLPASZTÁT!

MÉZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Hogy éljen meg egy háromholdas kisbirtokos?

Halottak napján mindig felkeresem szerettem sirját és ilyenkor egy-két napot szülőfalumban töltök. Természetesen az istentiszteleten is részt veszek, sőt az utána következő megbeszéléseken is, amiket a cinteremben a falucsaládos férfiai ösidők óta megtartanak.

Négy év óta évről-évre mindig szomorubb és szomorubb a hangulat ezeken a megbeszéléseken, mert a megélhetés lehetősége mindig nehezedik. Én mindig igyekeztem megvizsgálni szeretett embereimet, hogy már nem tarthat sokáig ez a gazdasági válság, jobbra kell, hogy forduljon a földmives ember sorsa.

Alig hogy kezét szorítottam az én derék gazdáimmal, előállott Bakó András, 45 év körüli kiscgazda és illedelmes, de határozott hangon így szólt:

— Tekintetes uram, nagyon szépen megköszönöm, segítsen rajtam és négy gyermekemen, vigyen el, vagy ajánljon el eselédnek valahová, mert három holdas földescskémből képtelen vagyok megélni!

Bakó András kérését tizenötön ismételték meg. Kétségbeesve panaszolták, hogy már nem bírják előteremteni az adót és a család szükségletét.

Megdöbbenve álltam az én tisztalelkű embereim között és elhatároztam, hogy minden tudásomat az én véreim nyomorúságának az enyhítésére fordítom. Tudom, hogy egy ember nagyon keveset tehet egy egész földmivescsztály boldogulásáért, de azt is tudom, hogy az a gazdasági tanács, amit adni fogok, 30 évi szorgalmas munkám tapasztalatainak az eredménye, aminek sokan hasznát vehetik.

Jöjjön, kedves Bakó András és jöjjön velem az egész erdélyi magyar kiscgazdasztály, vegyünk papírt és ceruzát a kezünkbe és csináljunk egy kis számítást és keressük meg azt az ösvényt, amin haladni kell, hogy a jó Isten segítségével eljussunk a boldogulás útján.

Egy három kat. holdas birtokot nagy általánosságban a következőképpen szoktak hasznosítani. Egy holdat búzával vetnek be és reá

lóherét; a második hold lóherés, míg a harmadik holdat kukoricával vetik be, de ebből a földből $\frac{1}{4}$ részt meghagynak kender, pityóka, káposzta és egyéb konyhanövények részére.

Az állatlétszám rendszeren 2 tehén a két borjuval, egy éves korig tartva, akkor eladódik. Egy disznó, amit április vagy május hónapban megvesznek és karácsonykor levágnak, ekkor körülbelül 100 kilót nyom. Tíz tyúk és egy kakas.

A fentiek alapján lássuk a kis gazdaság évi bevételeit és kiadásait, amit csak nagy általánosságban sorolok fel, mert ahány ház, annyiféleképpen módosul. Könnyebb megértés és áttekintés végett az egyes tételeket napi áron mindjárt értékeltem is.

Bevételek: Egy hold kukorica 700 kiló átlagtermést ad; $\frac{3}{4}$ hold termésének az értéke — egy mázsát 200 lejjel számítva — 1050 lej. A kukorica között termett tök értéke 200 lej; a kukoricaszár értéke 150 lej; a szélen termelt napraforgó értéke 200 lej; a paszuly értéke 100 lej. A $\frac{3}{4}$ hold kukoricaföld összesen 1700 lej értékű terményt adott.

Egy hold buza átlagtermése 5 $\%$, mázsánként 400 lejjel számítva: 2000 lej. A szalma termésértéke 200 lej, a tarlószéna értéke (lóhere volt vetve), 300 lej. Az egy hold buzaföld összesen 2500 lej értékű terményt adott.

Egy hold lóherevetés kétszer kaszálva 28 mázsá átlagtermést ad. Egy mázsá lóhere mal értéke 60 lej, így egy hold összesen 1680 lej értéket adott.

Egy negyed holdon termelt káposzta, kender, pityóka és más konyhai növények értéke 600 lej.

A két tehén 8 hónapi tejelési idejét számítva átlag naponta 12 lej. Nyolc hónap alatt 2880 lej az értéke. A két borju értéke egy éves korában darabonként átlagárat számítva 1200 lej. A kettő értéke 2400 lej.

A 10 tyúk után darabonként 100 tojást számítva, évenként az 1000 tojás; darabonként 70 banival számítva, 700 lej értéket tesz ki.

Az egy disznó 100 kilós korában megér 1500 lejt,

Bevételnek kell számítani azt a hat köbméter fát is, amit a kisajátított erdőből adnak. 100 lejjel számítva méterét, az értéke 600 lej.

Rendkívüli bevételnek 140 lejt vettem. A fentiek szerint az összes bevétel 14.700 lejt teszen ki. No, most már lássuk a kis háztartás kiadásait.

A kukorica, napraforgó és tökmag (vetőmag) értéke 50 lej. 100 kgr. buzavetőmag értéke rostálva és pácolva 450 lej. A cséplőrész 50 kgr. buza 4 lejjel értékelve, 200 lej. 2% beszárad a buzából, az 18 lej. A megmaradt 340 kgr. buza megőrléséért 51 kgr. kell vámba adni, ami 1645 lejnek felel meg. 15 kgr. lóhere mag értéke 30 lejjel 450 lej.

A borjúk eladásakor kell két járulat, az 70 lej.

A 6 tagú család kenyérszükséglete havonta 100 kgr. buza vagy tengeri liszt. Ez 12 hónapra 12 mázsa. Ebből buzát csak a saját termést, 290 kg.-ot veszek; a többi 910 kgr.-ot kukoricaliszttel pótolva, különként 2.20 lejjel számítva, az évi szükségletre, 3160 lej értékű liszt kell. 100 kgr. paszuly 2 lejjel 200 lej.

Egy éven át szükséges: 52 liter ecet 8 lejjel, az 416 lej; 52 liter petróleum 6 lej literenként, az kitesz 316 lejt; 52 liter olaj vagy annak megfelelő zsír, 24 lejjel számítva, 1248 lej; 104 kgr. só, 3 lejjel, 312 lej; hetenként 3 pakk dohány és 2 pakk gyufa, kiteszen 1123 lejt. Ot ünnepre 5 liter pálinka, vagy ennek megfelelő bor, 150 lej. Egy éven át elfogyasztott tej értéke, naponta 4 liter, az 2920 lejt teszen ki. Elfogyasztott hus és tojás, szappan, fűszer értéke 800 lej. Orvos és patika évi átlagköltsége 200 lej. A család változó ruhájának elkészítésére szükséges gyapot ára 1000 lej. Mindenki két évben kap egy rend ruhát, így egy évre ruhára kell 1500 lej. Csizma és bocskor évi beszerzésére kell 100 lej. 3 gyermek

SZŐLŐOLIVÁNY

új telepítésre, valamint pótlásokra a legutányosabb árban beszerzésre garantiált fajokban

Klein Ernő

szőlőoltványtelep

Diosig-Bifardioszeg

Jud. Bihar.

Jó idő esetén
összel ültessünk! Arjegyzéket kívánatra ingyen küldök!

iskolai kiadásaira szükséges 300 lej. A Magyar Nép előfizetési ára 150 lej, mivel három család közösen járhat egy lapot, fejenként csak 50 lej.

Három hold föld évi adója: állami adó 330 lej; pótdadó 250 lej; egyházi adó 100 lej; kéményséprés és égetés 60 lej. Erdő részesedési díj 140 lej. Kerülő bér holdanként 20 lej, összesen 60 lej. Kovács- és kerekemunka egy éven át, vassal együtt 300 lej.

2 tehén után járó legelő- és pásztorbér 500 lej; egy, disznóért ugyanaz, 75 lej. Egy malac vételára 250 lej. 1 sertés takarmányszükséglete, hogy az 100 kilós legyen, 300 kg., amit 2 lejjel számítva, kitesz 600 lejt. 2 tehén és borjú téli takarmányának az értéke 300 lej. Előre meghatározható kiadások 1452 lej.

A kiadások összesen kitesznek 21.452 lej.

A bevételek összesen kitesznek 14.700 lej.

A hiány összesen 6.752 lej.

Ezt a hiányt eddig mindenütt megkülömbféle munkák elvégzéséért járó ösből fedezték, de most, hogy majdnem munka szünetel, a hiányt a bevételek fokozatával és a kiadások apasztásával kell fedezni.

Erről majd a következő alkalommal beszélgetünk.

—dor.

Megjelent a „Mezőgazdasági Szemle” novemberi száma. A „Mezőgazdasági Szemle” novemberi száma különösen gazdag tartalommal jelent meg. A különböző folyóirat novemberi számaiban nagy szakértelemmel és helyes arányban vannak csoportosítva a gazdálkodás körébe tartozó elméleti és gyakorlati kérdések. A folyóirat vezetőhelyen

emlékezik meg az erdélyi magyar gazdatársadalom halottjáról, Palló Imréről. Deutsch Dezső, a kiváló gyümölcsészeti szakértő a terméketlen vagy nem megfelelő fajtájú gyümölcsfák átoltásáról értekezik. Szász Ferenc Pusztakamarásról az idei év lóheremag termeléseinek tanulmányait szűri le színesen és hangulatosan megírt gazdasági

levélben. A Haladás és Tárlozás rovatokban részletes utmutatást talál az olvasó a metely elleni védekezésre vonatkozólag. Ezekben a rovatokban sok rendkívül érdekes apróságot talál az olvasó. Ezek közül kiemeljük a légi kutakról szóló cikket. Ebben a cikkben arról van szó, hogy különlegesen szerkesztett építményekkel hogyan lehet

hasznosítani a levegő páratartalmát. A rebarbara levél, mint kézfimotó és tisztítószer van ismertetve a folyóiratban. — A „Mezőgazdasági Szemle“ Vadászat rovatában ez alkalommal nagyon érdekes és mindenki által élvezhető cikket közöl a „Szemle“ a „borz-fuvar“ kérdéséről. Köztudomású ugyanis, hogy a közhiedelem szerint a borz pár télire a kukoricaesőveket úgy gyűjti be, hogy az egyik borz hátrafelecszik, a másik pedig telerakja hasát kukoricaesővekkel, amit az magához szorít. Ezután a farkától fogva bevontatja a barlangba az egyik borz meg-rakódott társát. A rendkívül érdekes cikk kétségtelenül bizonyító adatokat tartalmaz arra vonatkozólag, hogy a borz pár valóban ilyen módon látja el magát télire élelemmel. Mulatságos apróságok teszik változatossá a forrás tartalmát.

A „Mezőgazdasági Szemle“ Erre a hónapra a gazdasági szak-
gyak minden művelt ember ha-
gorgathatja, havonta 20
mag jelenik meg, évi előfizet-
és 80 lej. Megrendeléseket
a kiadóhivatal Cluj-
szvár, Str. Baron L. Pop 5.
1935. évről megrendeli és ki-
adati a folyóiratot, a decemberi
számot, amelyik a karácsonyi
ünnepre való tekintettel rendki-
vül tartalmas lesz, ingyen kapja
meg.

Vadászok! Természetbarátok!

29 fényerős kis fényképező-kamera 3X4-es alakú képre, a képek nagvít-
hatók csaknem korlátlan nagyságúra.
Teljesen új állapotban zár 1/ 00 másod-
percig. Börtökkel, sárga fényzűrővel
felszerelve. Egy felvétel 2 lejbe kerül.
Sport és vadász felvételek készítői-
és mesterséges fénynél — Tűz-
anaszígmittal. Kívánatra képet küldünk
a felvételi anyagból. Ujan 5200 — lej-
eladó 2500 lejért Érdeklődők forduljanak
a kiadóhivatalhoz.

A legszebb karácsonyi ajándék!

Magyarországon megkezdik a földnélküliek letelepítését. Magyarországon tervet dolgoztak ki a földnélküli falusi ember-
birtokkal való ellátásáról. A magyar kormány erre a célra első évben tíz millió pengőt, tehát közel háromszáz millió lejt fog fordítani.

Magyarországon nem szabad elbocsátani télen a mezőgazdasági alkalmazottakat. A magyar parlamentben törvényt szavaztak meg a mezőgazdasági munkások felmondási idejéről. Az új törvény megtiltja az újra való felmondást és ilyenképpen a gazdasági alkalmazottak télen nem veszíthetik el állásukat.

Konstancában kiviteli vágóhidat építenek. Konstancia, kikötővárosban 48 millió lej költséggel vágóhidat építenek. A vágóhidon külföldi kivitelre fognak állatokat levágni. A húst különleges hűtőszerezettel felszerelt hajókon, friss állapotban ke-
letre szállítják. Ha a konstancai vágóhidhoz fűzött remények valóra válnak, az állatárakban kétségtelenül drágulás fog bekövetkezni, mert terv szerint naponta 500 darab nagy állatot fognak a vágóhidon levágni.

A meleg ősz kára. Az utóbbi idők meleg időjárása következtében Románia melegebb vidékein az őszi vetések gyors fejlődésnek indultak. Attól lehet tartani, ha az időjárás hirtelen hidegre fordul és a vetések nem kerülnek hótakaró alá, nagy kár fog keletkezni az őszi vetésekben. Attól is félhetünk, hogy a vetések a hótakaró alatt meg fognak pállani és tavaszra kiritkulnak. Most, úgy látszik azok jártak jól akik a vetést későre halasztották, mert a kései vetések még most nagyon zsengék vagy pe-

dig a magvak csak most csirázhatnak. Az ilyen vetés, ha jó hótakaró alá kerül, könnyen telet át.

Sok gyümölcsfát ültetnek a gazdák. Az ősz folyamán mindenfelé nagyarányú gyümölcsfa ültetés folyt. Különösen városok közelében telepítettek nagyobb gyümölcsösöket. A nagy kereslet miatt a gyümölcsfa csemeték ára megdrágult.

Romlik az alma. A meleg ősz miatt az alma az idén nagyon megért és ezért nem lehet olyan jól tartani, mint más esztendőben. Az alma külföldi szállítása nagy akadályokba ütközik és ezért attól lehet félni, hogy a jól sikerült almatermés nagy része el fog pusztulni vagy pedig olcsó áron fog elkelni.

Emelkedik az új borok ára.

Mint lapunk egyik számában jeleztük, az idei must minősége nagyon jó volt, mennyiségileg azonban kevés termelt. Ennek következtében megjósoltuk, hogy a must ára meg fog drágulni. Az idei bor ára jelenleg a következő: regáti bor 5—8, átlagos minőségű erdélyi bor 8—12 lej. Jó minőségű (onyedi, küküllőmenti, marosmenti) borokért literenként 10—15 lejt fizetnek, minőség szerint. Valószínű, hogy karácsony felő a borárak drágábbak lesznek.

Piaci árak Székelyudvarhelyen.

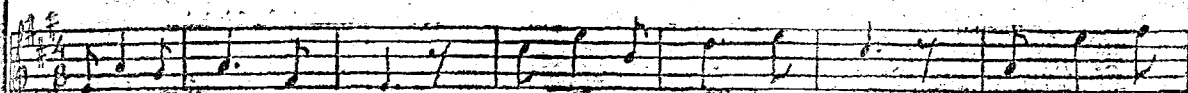
Buza 70—82, rozs 60—65, árpa 34—38, zab 20—24, kukorica 32—35, krumpli 7—10 lej 20 literes vétkánként.

Székely dalok és dallamok.

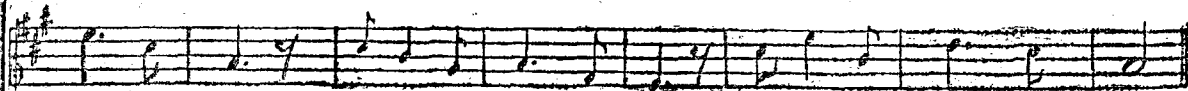
9. Jó estét barna lány...

Bécsen, 1888.

Gyűjtötte és kottába szedte: Tóth Vilmos.

1. Jó estét bar - na lány! Mi ba - jod ér - ke - zett? Ta - lán a

va cso - rád Nem i - gen jól e - sett. Nem i - gen jól e - sett.

Hoztam egy ital bort
 Gyál hát belőle,
 Szomorú szivedet
 Vigasztald meg véle.
 Vigasztald meg véle.

3. Lányom, mi az oka,
 Hogy az a rokoja
 Elül rövidedik,
 Hátnál hosszabbodik.
 Hátnál hosszabbodik.

4. Szabó nem jól szabta,
 Varró nem jól varrta,
 Verje meg az Isten,
 Aki elrontotta.
 Aki elrontotta.

Szabó is jól szabta,
 Varró is jól varrta,
 Csak a te szeretőd
 Mindennek az oka
 Mindennek az oka.

6. Hóhérok, hóhérok,
 Lányomat vigyétek!
 Lányomat vigyétek!
 Fejét elvegyétek!
 Fejét elvegyétek!

7. Ruháim, ruháim
 Szegről lehulljatok!
 Szegről lehulljatok!
 Engem gyászoljatok!
 Engem gyászoljatok!

Mételyveszedelem fenyegeti a juhállományt!

Az esős nyár miatt a mételyek számban elszaporodott és az állatok a veszedelemmel fenyegetve, hogy nemcsak a juhállományban fog óriási károkat okozni, hanem a nagyobb képző állatok, a szarvasmarhák között is elhullásokat okoz. A ország legtöbb helyen már istállókban szorult és elkezdődött a téli állományozás. Ez az az időpont, amikor legjobban kell óvni magunk a métely kártételétől. Vigyéllemmel kell kísérni a falu állományának munkáját, meg kell vizsgálni, hogy milyen a legeltető juh és marha mája? Meg kell kérdezni tőle, vett-e észre a legeltető állatok májában sok mételyt? Ha a mézáróástól azt a választ kapjuk, hogy a képző állatok mája métellyel van tele, gyorsan gondoskodni kell a gyógykezelésről. A legeltető állataink májából vért kell venni és azzal táplálkozik. Így

közvetve a drága takarmánnyal a mételyek ezreit tápláljuk. A vége az, hogy az állat elpusztul és ezáltal nagy anyagi károsodás ér.

A mételynek ma biztos gyógyszere van és ezért mindenki megmentheti magát a nagyobb károsodástól. Egyetlen darab 10 lejes Distol meggyógyítja a

mételyes juhot. A gyógykezelést addig kell megkezdeni, amíg az állatok nem romlanak le, mert amikor már súlyos szervi bajok léptek fel, distolozással nem lehet megmenteni az állatot. Most van tehát az ideje annak, hogy mindenki alapos vizsgálatnak vegye át állatait és kezelje Distollal a gyanús állatokat.

DISTOL-ban van a juhtenyésztő boldogulása!

Mert:

egyetlen darab biztosan meggyógyít egy mételyes juhot.

A DISTOLGYÓGYIT — az utánszat ő!

Métely ellen tehát **DISTOL**-t követeljen!

Ismeretőket ingyen küld az erdélyi és bánáti képviselő:

AGROTECHNICA, CLUJ-KOLOZSVAR
 CALEA REGELE FERDINAND 8.

és

A VEZÉRKÉPVISELET:

FREDERIC SPODHEIM & Co. S. A.
 BUCURESTI I STR. SFT. CONSTANTIN 4.

MULTIPIOTO

EDESANYAM.

*Van egy asszony... a neve fogalom,
Nem álom, ködkép, dalba foglalom,
Szíve napsugár, szava csupa dal,
Tűnő évvel is, mindig fiatal.
Van egy asszony... amerre elhalad,
Bimbót fakasztanak a napsugarak,
Nótásabb kedvű lesz a csalogány,
Imádság repdes a lába nyomán.*

*Van egy asszony... ahova keze ér,
Meddő ugarból lesz fehér kenyér,
S ha bús arcomon a könnyek nyoma,
Lecsókolgatja derűs mosolya.
Van egy asszony... de hogyha kutatod,
Nem találod meg, mint az illatot,
Mély ott rezsiket a virág kelyhében,
De nem látta a földön senkisémet.*

*Van egy asszony... az álmok asszonya,
Aki hozulról nem vágy el soha,
Ki otthon varr, fűz, vagy tégláz ruhát,
S szereti híven a saját urát.
Oh, van egy asszony... neve fogalom,
Nem ér fel hozzá gügyögő dalom,
Legendás, nagy, szent, örökké való,
Akihez nincsen fogható...*

KISS MENYHERT.

Édes anyám, lelkem.

Messze, messze, a nagy német birodalomban van egy kis folyó s a kis folyó mellett egy nagy város. A folyót Izárnak nevezik, a város pedig München. Kisebb, mint Budapest, de már Hajduböszörménynél huszszorta is nagyobb. Az ember ha odamegy, először nagyon furesán érzi magát. Mindenki németül beszél, még a csepp gyermekek is. Ha valakitől magyarul kérdezzük meg, hogy ez vagy az az utca merre van? úgy megnézi a kérdezősködőt, mintha kínai nyelven szólította volna meg. A kis gyermek este németül mond jó éjszakát, reggel pedig németül kéri a kávé meg a kiflit. Ha nem kapja meg hamar, németül sir. Ezt azonban meg lehet érteni, mert éppen úgy hangzik, mint a magyar gyermek sírása.

Egy kis hajduböszörményi fiú volt Münchenben egy darabig s ez a fiú semmiképpen sem volt megalégedve a német várossal. Senkivel sem tudott szóba állani. Odahaza csak magyarul tanult meg, se az édesapja, se az édesanyja nem tud másként beszélni. A kis Gyurkát kiküldték német szóra. Könnyen meg lehet tanulni, ha mást sohase hall az ember.

Pap Gyurkát, — így hívták a fiút — egy jó nagybácsi kísérte el Hajduböszörményből Münchenbe. Nagyon hosszú az út, a kis fiú már meguntta magát. Ki-kihajolt a vasuti kocs ablakán széjjelnézegetni. Mikor folyón mentek keresztül, nemcsak hogy jól a fejébe nyomta, hanem meg is fogta a kalapját, félt, hogy beleesik a vízbe. Máskor azonban nem törődött vele. Azt hitte, hogy a robogó vonaton is úgy van, mint mikor otthon kikocsiztak a két szürkével. Ha leest valakinek a kalapja, mindig megállították a szürkéket, nagy kényelmesen leszállott a kocsis s föladta a kalapot.

Egyszer aztán belekapaszkodott valami jó kedvű szél a kalapjába s elvitte jó messze. Akkor még jobban kihajolt Gyurka a kocsiablak kiabálni kezdett, hogy állítsák meg a vonatot, mert kiesett a kalapja. Bizony nem állott meg a gépész, aki szereti ugyan a gyermekeket, de azért a kis pörge kalap miatt nem állítja meg utközben a vonatot. Egyéb baj nem történt Gyurkával az úton. Új kalapot vett neki a bácsi Münchenben, hanem nem volt az olyan, mint a másik. Széles, nagy karimájú, olyan, mint amit lyent a német gyerekek viselnek s nem magyaros, pörge.

Ez volt az első szomorúság, azután jött még más is.

A bácsi egy néninél fogadott szállást a kis fiúnak s aztán hazament Hajduböszörménybe. Most már a jó Isten és a német néni viseli gondját a kis magyarnak.

A jó néni meg is tett a kis fiúért mindent, ami csak telt tőle. Megsimogatta két egészséges orcáját, meg is csókolgatta, mintha csak az édes anyja volna. Csak beszélni nem tudtak egymással. Utóbb aztán, amikor már látták, hogy sehog sem értik meg egymást, a német néni irt Budapestre, s megrendelt egy szótárt, amiben minden magyar szónak megvan a német értelme. Azután már könnyebben boldogultak. A néni állandóan szemüveggel járt s mindig hóna alatt

...ta a szótárt. Ha a kis fiu kenyeret kért.
...nézte hamarosan a szótárban, hogy mit je-
...németül az a magyar szó s úgy tett min-
...mel.

— Beszélj lassan, kis fiam, hogy megértsen.
...mellett mutogatta is a kis fiunak a kezé-
...hogy mit akar mondani.

A kis fiu lassan beszélt, a szótár segítsé-
...re volt. Most már a kis magyar honfitárs
...érezte olyan nagyon az árvaságot, mint
...b. A gyermekeknek, a német néni gyerme-
...nek már szótár se kellett, hogy befogadják
...guk közé a kis magyart. Elébe dobtak egy
...tát a földre s a kezébe adtak egy kis ostort.
...tudta már Gyurka otthonról, hogy hogy
...ezzel a játékkal bánni. Addig ütögette a
...a alját az ostorral, míg az csak elkezdett
...sen forogni. Akkor aztán magára hagyták
...ngó csigát, míg csak el nem fáradt a nagy
...kezetben s fel nem fordult. Nagyon nevet-
...rajta a német gyermekek a magyar gyerek-
...értették egymást.

Hanem Gyurka azután sem érezte magát
...zen otthon abban a nagy idegen városban.
...látott a német néni neki annyi cukrot, meg
...esot, amennyit meg tudott enni, még sem
...de olyan jól magát, mint otthon. Sokszor
...huzódott egy-egy szögletbe, leült egy zsá-
...ra. Azt se tudták, hogy a szobában van,
...n csendesen viselte magát. Néha sóhajtott
...tegyet s haza gondolt. Egy-egy könnyesepp
...t végig az arcán. Míg a kis öklével letörölte,
...tot sóhajtott. Bizony nem is kellemes az, ha
...szegény kis fiu csak úgy elszakad az édes-
...től, meg mindenkitől, ami neki kedves. A
...kis néni, meg a gyermekek érezték azt, ami
...ybe magyar fiut bántja. Vigasztalták is, de
...elje a sok szép szó, ha az, akihez szólottak,
...értette meg.

Egyszer a kis fiu nagy szomorúságában ke-
...e a zongora mellett egy szögletben, azt
...édes-
...a:

— Edesanyám, lelkem!

...za gondolt az édesanyjára s azt szólította
...ay, mintha mellette állana.

...b német néni mindjárt odament a szó-
...s keresgetni kezdte azt a hosszú szót. Azt
...hogy az egész nem három, hanem csak
...lat:

...ze, hogy nem találta meg, mert az ugy.

amint a kis fiu elmondta, nincs benne a világ
összes szótáraiban se.

— Mondjad csak, kis fiam még egyszer, ma-
gyarázgatta a néni.

A kis fiu megértette az intőjelet s elmondta
még egyszer:

— Edesanyám, lelkem!

A néni újra megkereste, újra csak nem ta-
lálta meg a szótárban ezt a hosszú szót. Aztán
látogatóba mentek nagy okos bácsik, azoknak is
elmondta a néni ezt a hosszú szót s keresgéltek
mindnyájan a nagy könyv felé hajolva az ér-
telmét, de nem találták meg. Csóválgatták a
fejüket.

Egyszer a kis fiu valami szépet álmódott.
Otthon volt Hajduböszörményben. Az édesanyja
mellette ült egy széken s valami nagyon szép
mesébe kezdett. Almában a kis fiu hallgatta,
hallgatta a mesét. Egyszer aztán, mikor vége
volt, nagy örömeben megölelgette az édesany-
ját s hangosan kiáltotta el:

— Edesanyám, lelkem!

Rögtön az ágy köré csoportosult az egész
német család a nénival együtt. Nézték a kis fiut,
amint álmában az édesanyja helyett a párnát
ölelte át, igyekeztek kitalálni, hogy vajjon mit
mond.

Aztán kivilágosodott minden.

A Gyurka édesanyja odahaza Hajduböszörményben meggondolta a dolgot. Az ő jó szívének is fájt az, hogy oly messze van a kicsi fiától. Elhatározta, hogy hazaviszi a kis vitézt, aztán tanuljon meg majd akkor németül, ha nagyobb lesz. Levelt irt a német bácsinak, hogy hazaviszi a fiát. Hogy hamarabb lássa az idegen világba költözött kis magyart, maga ment érte. Hosszú az ut nagyon, de megtette, mert nagyon vágyott a fia után.

A német néni felöltöztette Gyurkát az ünneplő ruhájába, szép csokorra kötötte meg a nyakkendőjét s ebéd után mindjárt kimentek az állomáshoz, a Gyurka édesanyja elé. Gyurka alig akarta hinni, hogy igaz legyen az a nagy boldogság, hogy utána megy az édesanyja. Na-

gyon nyugtalan volt, ki-kiszaladt a váróteremből megnézni, hogy közeledik-e már a vasút, vagy legalább látszik-e már a füstjof

Mikor aztán nagy dübörgéssel berobogott a vonat az állomásra, meg se várta, amig egészen megáll, hanem odaszaladt ahhoz a kocsinhoz, amelynek ablakából az édesanyja integetett feléje. Hiába kiabáltak rá a vasuti tisztviselők meg a néni, nem hallgatott senkire, csak odaszaladt a kocsinhoz s hangos örömmel elkiáltotta:

— Edesanyám, lolkem!

A jó német néni és a német gyermekek összenéztek s most már egyszerre tudta mindenkik, hogy mit tesz az a három magyar szó:

— Edesanyám, lolkem!

Thury Zoltán.

Ayrosagok Adomik

Melyik állat bírja legtovább az éhezést?

Eddig azt tartották, hogy az éhséggel szemben a halak és a esuszó-mászók a legellenállóbbak. Ezek hónapokig, sőt egy évnél tovább is megélnék eledel nélkül. A legújabb vizsgálatok ebben a tekintetben érdekes dolgot derítettek ki a *kullancsról*. Megállapították, hogy a *kullanecs* 18 évig tud előlmi eledel nélkül. A kísérleteket egy amerikai egyetemen végezték és azoknak hitelességéhez semmi kétség sem fér. A *kullanecs* szervezetének ebben a berendezésében a természet böles előrelátása nyilatkozik meg. A *kullanecs* ugyanis nem lát és tisztán szaglószervére és a véletlenre van bízva, hogy valamelyik állatra vehesse magát. Nagyon gyakran megtörténik, hogy mikor a *kullanecs* a bokor vagy fa leveléről leveli magát, az alól haladó állatra, a földre esik és előlről kezdheti a hetekig, hónapokig, esetleg évekig tartó vadászatot, amig megint olyan

szerecsés lesz, hogy táplálékhoz jut. A vizsgálatok szerint a *kullanecs* szaporodásában is erre a nagy szükségre rendezkedett be. A him csirasejt ugyanis hosszú ideig betokolódva marad a nőstény *kullanecs*ban és csak akkor kezd sarjadzani, amikor a *kullanecs* bőséges táplálékhoz jut.

A *kullanecs*ra vonatkozó kutatások újabb bizonytságot szolgáltatottak, hogy a természet böles eszközökkel ez esetben az ellenállóképességnek szinte végletekig való fokozásával biztosítja az élőlények életét.

Amerikában szabadalmaztatják a nemesített növényeket.

Az amerikai növénynezesítők utóbbi időben a legkülönbözlőbb nemesített növényeket tenyésztették ki. Így például gyönyörű rózsafajtákat állítottak elő, amelyeknek ninesenek tüskéik. Nemesítenek olyan szedret, ame-

lyeknek száráról hiányoznak a tövisok. Sikerült előállítaniok olyan szilva- és barack-fajtákat, amilyenekről eddig álmodni sem mertek a gyümölestermelők. Az amerikaiak által nemesített szilva- és barack-fajtáknak ugyanis nines magvuk. Érdekes, hogy az amerikai növénynezesítők ujonnan nemesített növényeiket éppen úgy szabadalmaztatják, minálunk az ipari találmányokat szokták szabadalmaztatni.

Ugyes szobaleány.

A szobaleányt szidja asszony, hogy a pókhálót miért nem szedte le a szoba sarkából!

A találékony szobaleány a következőt feleli:

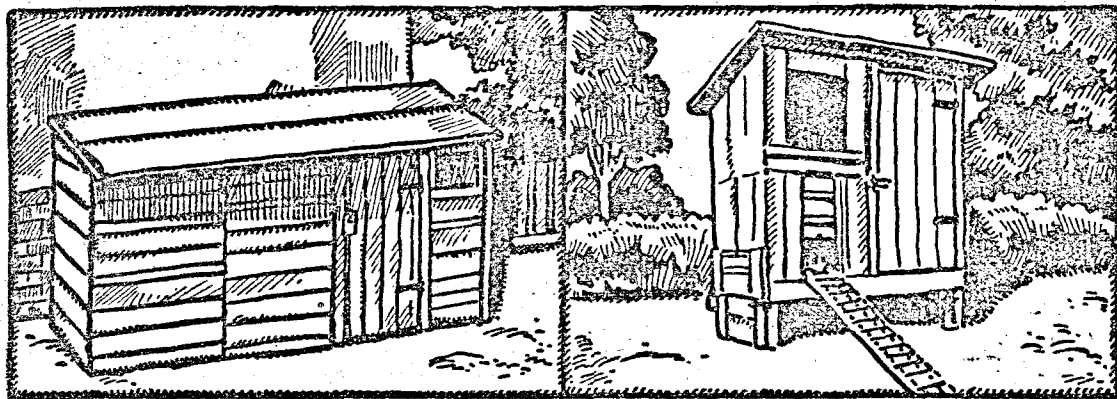
— Azért nem szedtem le, mert azt hittem, hogy a rádió szerkezetéhez tartozik.

A "MAGYAR NÉP"-et terjeszteni magyar kötelesség!

PATKANYOK ELPUSZTÍTÁSÁRA **THALLIN-pasztát**
Egerék, mezei egerék által okozott károk megszüntetésére **THALLIN-buzát**
HASZNÁLJUNK.

Gyártja Egger & Co. Részvénytárs. Vegyészeti Gyár Cluj-Kolozsvár.

Tanuld meg!

Célszerű és mégis olcsó baromfiól. Lapunk előző számában közöltük, hogy a kisemberek legbiztosabb jövedelme baromfitegyesztésből származhatik. Több irélet kaptunk olvasóinktól, hogy az általunk előadottakat mindenben elfogadják, azonban közöljük lapunkban egy házilag olcsó előállítható baromfiól képet és leírását.

Nagyon szívesen teljesítjük ezt a kérést, mert mint már többször jeleztük lapunkban, baromfitegyesztőink a legtöbb hibát a baromfiólak által követik el. Nem kell drága, vasbeton baromfiólakat építeni és azok mégis célszerűek lehetnek. Két képet közlünk. — A jobboldali kép mutatja a helyes rendszerrel megépített ólat. Látjuk, hogy

a helyesen épített ólat nem fekszik közvetlenül a földön, hanem lábai vannak. Ezenkívül a baromfiólak két részre vannak osztva és bejárójuk van hálós helyükre. A kétféle baromfiólhoz ugyanaz a deszkaanyag szükséges. Ebből láthatjuk azt is, hogy az anyag szakzerű felhasználása mennyire befolyásolja az építkezés helyességét.

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

N. D. Mi sohasem irtuk azt, hogy az 1932. évben keletkezett adósságok konverzió alá esnek. Törvény szerint csak az 1931. évi 18-a előtt keletkezett adósságok élvezik a konverzió kedvezményeit és a későbbi adósságokat meg kell fizetni.

V. L. és L. E. Vidékükön a baglyok valószínűleg azért szaporodtak el, mert nagyon sok van a határon. A bagoly kitűnőbb egérpusztító és nem szabad ildőzni, hanem védeni kell. Tehát semmi se engedjék, hogy lövöldözni, vagy más módon elpusztítsák a baglyokat.

Küüllővár. A beküldött levelet megkaptuk. Ön azonban nem a konverzió, hanem a konverzió előfizetésével tartozik és a pénzt vett kölcsön a Ma-

gyar Néptől. Tehát az egész összeget meg kell fizetnie. Csováljuk, hogy egyáltalában ez a gondolata támadhatott. Hiszen mi lapunkban állandóan hangsúlyoztuk, hogy a konverzió csak kölcsön vett pénzre vonatkozik. Tehát nem vonatkozik az előfizetési hátralékra, vagy bármilyen más kereskedelmi tartozásra. Ettől függetlenül rosszul esik nekünk, hogy Ön lapunkkal szemben nem helyezkedett erkölcsi alagra és a rideg üzleti felfogás szellemében akarta ügyét rendezni.

L. Z. Betegségére látatlanban nem tudunk tanácsot adni. — Mindenesetre célszerűnek tartjuk, hogy mielőbb forduljon orvoshoz, mert a makacs fájdalom könnyen komolyabb bajnak lehet a következménye.

G. Z. A romlott, penészes gyümölcsöt ne vegyítse a kerevék trágyához. A gyümölcsön levő fertőző csírák a trágyában nem pusztulnak el, visszajutnak a kertbe és újból fertőznek. — A romlott gyümölcsnek gödröt

kell ásni a kert valamelyik helyén. A gödör mélysége egy méter. A romlott gyümölcsöt ebbe a gödörbe kell összehordani és rétegenként égetett mésszel kell összerakni. Az égetett mész a gyümölcsökön levő káros csírákat elpusztítja. Az ilyen trágya minden aggodalom nélkül felhasználható a kertben. Az az előnye is megvan, hogy a felhasznált mész kitűnő hatóanyagot szolgáltat a talajban levő tápanyagok oldódásához.

Sürgős. Mivel Önnek nincsen ingatlan vagyona, a konverziós törvény kedvezményeit nem veheti igénybe, következképpen a tartozásait teljes egészében ki kell fizetnie. Sorsjegye az első húzáson nem nyert.

T. J. erdőőr. Az 1931. előtti ügyvédi költségek éppen úgy konverzió alá esnek, mint más természetű tartozások, ha az adós egyébként megfelel a konverziós törvény feltételeinek.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Tizennégy év óta küzd a
„MAGYAR NÉP”

a magyar nép kisebbségi jogaiért.

Aki a

„MAGYAR NÉP”-et

támogatja és terjeszti, az a magyarság
 boldogulását segíti elő

Szélke-szó-üzemletek

Az 1935. évi könyvnapárunk néhány nap múlva megjelenik. A naptárt minden egyes előfizetőnknek megküldjük teljesen ingyen, de csak azon feltétel mellett, ha előfizetéseikkel ez év végéig rendben vannak vagy rövidesen kifizetik hátrálékaikat. Már meg is kezdtük a naptár-igénylők kúrástát s amint a naptár megjelenik, azonnal megkezdjük a szélküldését. — Most közvetlenül a naptárok elkészülte előtt ismételtén felszólítjuk a hátrálékosokat a díjak beküldésére, mert ettől függ, hogy naptárunkhoz hozzájussanak. Ugyanis azon előfizetőinknek, akik már beküldték vagy tegyük e hó végéig beküldik hátrálékaikat, nemesek biztosítjuk a naptárt, hanem még azt is, hogy az újév előtt elküldjük részükre. Ezek tehát előnyben részesülnek a későbbben fizetők fölött.

Könyvnapárunk úgy külsőleg, mint tartalmilag lényegesen különbözik a múlt évi naptártól. — Ugyanis új címlapot adunk s a naptár terjedelme 32 oldallal nagyobb lesz. Több olvasni való van benne s sok olyan kérdéssel foglalkozunk, amelyek olvasóinkat érdeklik. Bár a naptár megnagyobbítása jelentékeny költségtöbbletet jelentett, örömmel vállaltuk ezt, mert számítottunk arra hogy előfizetőink munkánkat a díjak beküldésével viszonozzák.

Hangszóljunk azonban jó

előre, hogy hátrálékosok részére naptárt nem küldhetünk addig, amíg f. év végéig szóló hátrálékaikat ki nem fizetik, tehát a hátrálékosok ne csodálkozzanak, ha naptárt nem küldünk részükre.

Egyébként postautalványon minden hátrálékost felszólítottunk s akik nem fizettek, azokat ismételtén felszólítjuk, figyelemzettelve őket tartozásaikra.

Sz. I. Marosludas, K. D. Bögöz, B. K. Ötvösd, S. J. Etéd, K. R. Szilágyfőkeresztur, H. D. Székfalva, T. B. Nagyajta.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzellen támogatójukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

M. P. Sorsjegye nem nyert.

K. I. Arról panaszkodik, hogy a fizetési határidőig nem tudta rendezni konverziós adósságának első részletét, mert anynyian voltak a pénzintézetben fizetni, hogy nem került sorra. Megnyugtattuk, nem veszíti el konverzióra való jogosultságát, mert ilyen helyeken a pénzintézetek megnyújtották néhány nappal a befizetési határidőt.

L. G. A kanárimadár kalitkájából a fergeket a következő módon irthatja ki. Helyezzen a kalitka aljára frissen szedett fenyőgalyakat. A kalitkát pedig borítsa le fehér ruhával. A fergek a fenyőillat elől a kendőre menekülnek. A kendőt forró vízbe kell mártani, így elpusztulnak a fergek. Az eljá-

rást többször meg kell ismételn.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: G. D. Erösd 200 (r. 1934 febr. 15-ig, f. év végéig még 132 lejt kérünk), B. J.-né Krizba 150, L. K. Csikpsobotfalva 155, B. I. Valea-Uzului 155, Sz. J. M. Árapatak 155, Sz. I. J.-né Vámosgálfalva 143, B. G. Boldogfalva 155, T. Zs. Lugos 155, V. S. Bala 155, S. D. Mezőpanit 155, T. A. Datk 150, Cs. M. Egri 155, D. J. Felsőbánya 155, S. Z. S. Gálospetri 300, B. L. Kraszna 150 (r. 1935 IX 1-ig), J. M. Ottomány 155, M. K. Szék 80, C. M. Gátaljfa 155, K. S. J. Temesfalva 155, T. L. Felvino 155, J. M. Homorodjánosfava 150, G. D. Magyarandrásfalva 450, K. K. Kisszántó 155, Sz. V. Kászonszeltiz 155, J. E. Feldoboly 150, Id. K. J. Zalánpatak 150, R. B. Nagysármás 155, Sz. Gy. Avasujváros 150 lej (r. 1934. dec. 31-ig).

Apróhirdetések.

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Vass Adolf szabadalmi ügyvivő Cluj-Kolozsvár, esetleges részességekért.

Bicsérdista hölgy asszony. Keresem házasságot. Részletes levelét Erdődy Sándornak Hegedűs újlapiroda címén Oradea-Nagyvárad.